

OBRtnIK

Glasilo Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjenišvo za izdajo lista „Obrtnik“
Uprava: Ljubljana, Cesta 29./X. št. 19 (Marn Josip).
Naročnina znaša: za celo leto . . . 30.— Din
za pol leta . . . 15.—
posamezna številka . . . 2.50

*V slogi in edinstvu
vsega jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankirani dopisi ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto VII.

Ljubljana, dne 15. julija 1938.

Štev. 8.

Državni svet
Kraljevine Jugoslavije
Št. 18.188.
9. maja 1938. leta
Beograd.

**V IMENU
NJEVOGE VELICANSTVA PETRA II.
Kralja Jugoslavije
DRŽAVNI SVET**

V oddelku, sestavljenem po predsedniku državnega sveta dr. Sagadinu Stefanu, kot predsedniku oddelka, članih: Todoroviću Dragomiru, Kovačeviću Nikoli, Stefanoviću Jovanu, Hajduk-Veljkoviću Vladimiru in delovodji-referentu Prokopijeviću Milošu, po tožbi Pičman Lovra, instalaterja v Ljubljani (Ilirska ul. 15) proti rešitvi ministra notranjih zadev z dne 9. marca 1937. l., št. 4470, s katero je zavržena njegova pritožba na odlok Banske uprave Dravske banovine številka 283.413/36, oziroma razpustitev Osrednjega društva Jugoslovanskih obrtnikov na temelju člena 17. in 34. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih in z ozirom na zakon o taksah, dne 5. maja 1938.

JE PRESODIL:

Tožba se upošteva in osporavana rešitev uniči.

RAZLOGI:

Banska uprava Dravske banovine je razpustila na temelju § 11 zakona o društvih, shodih in posvetih „Osrednje društvo Jugoslovanskih obrtnikov v Ljubljani“ radi prekoračenja njegovega statutarne delokroga, ker je delovalo ob priliki skupščinskih volitev 5. maja l. 1935. politično, kakor radi tega, ker v letu 1936. vsled notranjih nesoglasij ni moglo izvrševati svojega delokroga.

Proti tej odločbi vložena pritožba društva je zavržena z osporavano rešitvijo ministrstva notranjih zadev sklicujoč se na razloge pritožbene prvostopne odločbe.

Razmotrivši, pravočasno proti osporeni rešitvi vloženo tožbo Pičmana Lovra, predsednika imenovanega društva, odgovor tožene oblasti na-to, podan s pismom št. 23.706/37, v katerem se sklicuje na razloge s tožbo napadene rešitve, kakor tudi ostale akte po predmetu, je državni svet ugotovil, da so oblasti našle politično delovanje in v tem prekoračenje statutarne delokroga v sestanku članov društva dne 7. marca 1935, na katerem je bilo govora o volitvah v narodno skupščino in v tem, ker je članstvo tega društva začetkom marca leta 1935. v Ljubljani ustanovilo volilni odbor članov društva Jugoslovanskih obrtnikov v Ljubljani, kakor tudi sreske volilne odbore „za propagando med obrtniki za listo teda-

njega predsednika vlade“, za katere odbore je društvo vedelo in z njimi dopisovalo. Člani teh odborov, da so bili funkcionarji društva; odbori da nosijo glavni del društvenega imena, a katerih niso ustanovili člani samo, kot fizične osebe, temveč kot člani Organizacije. V dokaz neizvrševanja delokroga društva se podarja okolnost, da se radi sporov med širšim in ožjim odborom niso mogle vršiti seje širšega odbora in kot daljnja posledica, da se v letu 1936., čeprav v tem pogledu obstoje imperativne določbe društvenih pravil društva, ni vršil občni zbor društva.

Ti in taki razlogi za razpust društva med tem nimajo osnove v predpisih § 11 zakona o društvih, ker društvo kot tako ni moglo prekoračiti svojega statutarne delokroga s tem, če so poedini njegovi funkcionarji in člani delovali politično in osnovali volilne odbore, pa niti s tem, ker se je vedelo za delovanje teh odborov.

Smisel odredb § 11 spredaj navedenega zakona je nesporno ta, da more oblast razpustiti društvo, kadar ono, kot tako prekorači delokrog dela, odrejen z društvenimi pravili, torej v tem slučaju, če bi se bavilo s politiko v ožjem smislu, v smislu strank, ker vprašanja, s katerimi se bavi društvo imajo že po svoji naravi prirodno obeležje stanovske politike in njihovo tretiranje spada po pravilih v naloge društva. Društvo, kot tako izraža svojo voljo preko upravnega odbora, občnega zbora, osrednjega (ožjega in širšega) odbora in svojih podružnic na način določen s pravili (odločbo upravnega odbora). Ni slučaja v celem postopku, da bi se na gornji način manifestiralo, kakšno tesnejše politično delovanje s kakršnim se more prekoračiti delokrog društva. Ugo-

tovljeno je samo to, da so politično delovali člani pa tudi funkcionarji društva, kar jim po zakonu ni prepovedano, toda če neka oseba postane funkcionar ali samo član nepolitičnega društva, ostanejo njegove z zakonom dane pravice za politično delovanje neokrnjene. V konkretnem primeru so prirejali sestanke, vršili agitacijo, volili volilne odbore, volilci obrtniki, katerih osebni in stanovski interesi so identični s takimi interesi društva. To, če so oni istočasno tudi člani, oziroma funkcionarji društva, se ne more njihovega delovanja izven društvene uprave pripisovati društvu.

Kar se tiče neizvrševanja društvenega delokroga v letu 1936. radi sporov v istem, kar je ugotovljeno v postopku, bi moglo govoriti proti poedinim funkcionarjem društva, kar vse pa ni dokaz, da društvo radi trenutnih sporov, omejenih na dva društvena člana, kakor je tu slučaj, za katerega rešitev obstoji pravno predpisana predvidena pot in način, sploh ne more izvrševati svojega delokroga, kar je edini pogoj za možnost razpustitve društva. Kar se tiče nevršitve letnega občnega zbora se posebej iz spisov ugotavlja, da je upravi ta vršitev bila z odločbo oblasti tudi naravnost prepovedana.

S teh razlogov je državni svet tožbo upošteval in osporavano rešitev kot protizakonito uničil.

Stampiljka:

Državni svet
Kraljevine Jugoslavije.

Delovodja-referent:
Miloš Prokopijević.

Predsednik I. odeljenja Državnog saveta:
Dr. Sagadin, I. r.

Došlo: 12. julija 1938.

Pomen svobodne obrtniške organizacije

Že večkrat smo pisali o pomenu svobodnih prostovoljnih obrtniških organizacij ter njihovem pomenu z ozirom na možnost vsestranskega uveljavljanja v okviru zakonito določenih pravil za stan, kateremu so namenjene. Danes pa nam je namen še posebej podčrtati važnost takih organizacij z ozirom na dejstvo njihove ustanovitve, delovanja in neomajnega zastopanja osnovnih obrtniških interesov brez pomoči, vednosti ali kontrole drugih nepoklicnih, in običajno največkrat škodljivih elementov, ki stopijo izven vrst organiziranih stanovskih pripadnikov.

Kakor povsod, tako obstoje tudi v naši državi veljavni zakoni za svobodno organiziranje naroda v kulturne, socialne, gospodarske in druge organizacije, katerih se državljani tudi splošno poslu-

žujejo pri ustanavljanju svojih organizacij, saj je norma za organizacije že zakonsko določena in le te se mora vsaka organizacija držati. Tako so tudi že pred leti ustanovili obrtniki pri nas znano društvo Jugoslovanskih obrtnikov, ki se je kot svobodna, prostovoljna organizacija kmalu uveljavilo, saj je zbralo pod svojim okriljem širok naš ožje domovine zelo številne pripadnike vseh strok, ne glede na drugačna naziranja. Poseben pomen ima društvo že po svojem značaju in namenu, da je v prvi vrsti le stanovsko nepolitično sicer pa strogo gospodarska organizacija. Poleg tega si je društvo tudi nadelo v smislu obstoječih zakonov in naravne potrebe naloge, čim tesnejšega sodelovanja z ostalimi obrtniški organizacijami v drugih delih naše države. Agilnemu in

A. & E. Skaberne Ljubljana

Mestni trg 10

priporoča svojo zalogo
MANUFAKTURE

Posebni oddelek za

LINOLEJ

smotrenemu delu tudi niso izostali uspehi, saj se je organizacija spopolnila do upoštevanja vredne ustanove baš vsled pravičnega dela za naše obrtništvo, ki je bilo preje vajeno le biti razcepljeno in upreženo v jarem vsem mogočim samo direktno sebi, svojim koristim in svoji bodočnosti ne.

Prav vsa prednja dejstva so odlikovala društvo jugoslovanskih obrtnikov pri vsem njegovem delovanju, kajti obrtništvo je pričelo vpoštevati organizacijo, se je organiziralo in tudi dosegalo lokalne in sicer drugačne uspehe. Razumljivo je, da se je društvo zanimalo prav za vse pojave pri katerih je bil in je obrtniški stan tangiran. Na vseh javnih mestih je zahtevalo zastopstva, kakor to vsakemu pa tudi obrtniškem stanu pripadajo za zadovoljitev celote in pravično razdelitev dobrin. Prav posebna skrb pa je bila, kar je naravno, posvečena obrtniškim prisilnim organizacijam v katerih mora biti po obstoječi gospodarski zakonodaji včlanjeno obrtništvo ter se je društvo po svojem namenu kot prostovoljna organizacija brigalo in zanimalo za vse pojave s tem v zvezi. Sicer ni bil le slučaj, da se je prav DJO zanimalo za vsa ta vprašanja, temveč je unifikacija vsega obrtnišva naše države postavila pred dejstvo, da je treba računati z novimi pravnimi možnostmi pa tudi drugačnimi organizacijami in njihovim spremenjenim temeljem.

Splošna potreba je bilo že davno izenačiti obrtno-pravno zakonodajo v naši državi in pri osnutkih, za to so se predstavniki slovenskega obrtništva sešli s predstavniki iz drugih pokrajin ter tako spoznali osebe, pokret drugje pa tudi dejanske in stvarne uspehe obrtniških organizacij posebnost v drugih krajih. To je bilo vzrok, da je tudi slovensko obrtništvo dobilo prepotrben stik z obrtništvom drugih pokrajin in naravno so o tem naši zastopniki poročali tudi doma. Spoznali smo, da je prava obrtniška stanovska zavest in pripadnost k stanu obrtništva v drugih pokrajinah prvo, vse drugo pa prihaja šele pozneje v poštev, vsled česar se je že obrtništvo drugje čutilo že zaradi tega svojega položaja preje samozavestneje in odločnejše. Tako se je ustanovilo sledeč tovarišem srbskim in hrvatskim obrtnikom naše DJO, da našemu obrtništvu vlije poguma in prave stanovske zavesti ter da zbere pod svoje okrilje vse, kar obrtniško čuti v svrhu zagotovitve slovenskemu obrtništvu njegovo neodvisnost v najvišji ustanovi Obrtniški zbornici. Tega žal še nismo dosegli, vsled vplivov, ki so izven obrtništva, pač pa obrtništvo še vedno neomajno stoji v svoji prostovoljni, svobodni organizaciji, ki se ni nikomur udinjal na straži za svoje pravice.

Svobodna neodvisna, prostovoljna obrtniška organizacija pa je tudi važen

člen v verigi obrtniškega udejstvovanja, saj je ona predstavica želja, potreb in zahtev organiziranega obrtništva, katerega more in ima vedno in povsod pravično zastopati. Taki organizaciji ni odrejen delokrog, kakor je to slučaj pri prisilnih organizacijah, temveč more in ji je prav bitna naloga storiti vse, da se obrtništvu ustreže, posebno pa še, ko gre za najvažnejša obrtniška vprašanja. Mnogo truda in dela so vložili obrtniški delavci in organizacije v obrtniško zakonodajo, toda osnovne zahteve svobodnega obrtništva se vsaj za slovenski del obrtništva ni upoštevalo, vsled česar so še vedno neurejene danes prilike pri nas, med tem ko je v drugih pokrajinah v tem oziru najlepši red in napredek. Tudi pri nas bo morala slej ko prej prevladati prava zavest med obrtništvom

pa tudi med odgovornimi činitelji, da je obrtništvo vendarle močan gospodarski faktor, ki ga je treba pravilno upoštevati, posebno še, če se izraža za bitne interese obrtništva potom svobodne, prostovoljne, borbene obrtniške organizacije. Tisti obrtniki, ki še niso spregledali, da mora biti obrtnik najprej pripadnik in zvest član stanu, ne bodo imeli v bodočnosti pravice mazati obrtniških vrst, kajti slovensko obrtništvo si želi močne, enotne, borbene, prostovoljne organizacije, ki ne more biti igračka posameznikov ali političnih strank, temveč vrhovna predstavnica vsega slovenskega obrtništva. Eksperimentov z obrtništvom in njegovimi organizacijami je bilo dovolj in je tudi čas, da se to več ne povrne. Obrtniki imamo pred seboj važne naloge, da se pred propastjo gospodarsko in socij. zaščitimo, pri čemer moramo vsi delovati, javnost in odgovorni činitelji nas pa podpirati. Razdvajanja je že dovolj in ne gre več eksperimentirati z važnimi in pomembnimi ter koristnimi obrtniškimi, prostovoljnimi organizacijami samo zato, da se zadovolji samoljubju nekaternikov ali pa zato, ker se noče obrtniška organizacija vpreči v ta ali oni politični voz.

Dobro vemo, da je samo zavestno slovensko obrtništvo danes na pravi poti, dati mu je možnosti, da se v vseh pravicah uveljavi svobodno in prostovoljno, da se upošteva njegova volja in sklepe, pa ugodni rezultati ne morejo izostati v dobro stanu in države.

Socijalno zavarovanje obrtništva

Čeprav predvideva obrtni zakon iz l. 1931. obvezno zavarovanje obrtnikov v smislu § 384. iz katerega sledi, da bi po pooblastilu minister za trgovino in industrijo z ministrom za socijalno politiko in narodno zdravje ter po zaslišanju gospodarskih zbornic v dveh letih predpisal uredbo o organizaciji, načinu in pogojih zavarovanja obrtnikov zoper bolezen, za onemoglost, starost, smrt in zoper nezgode, še vedno ni ničesar urejenega, akoravno bo že 7 let, kar je novi obrtni zakon v veljavi.

Mnoge konference, sklepi in resolucije in zahteve po zaščitenju obrtništva v tem pogledu, niso obrodile dejstev, kljub temu ne, ko je že sedanji minister za socijalno politiko in narodno zdravje nakazal celo rok, kdaj bo tozadevna uredba izšla. Vse to pa ni motilo obrtništva saj v nekaterih krajih ne, da se ne bi znašlo in si samo pomagalo, kakor ve in zna. Temu nam služijo za zgled številni primeri v raznih krajih na kakšne načine so si obrtniške organizacije najsiho kot prisilne ali pa kot prostovoljne ustanove v okviru svojega udejstvovanja stavile za nalogo izvesti zavarovanje članstva in ga mnoge tudi že uspešno izvajajo. V Beogradu obstoji starejša institucija obrtniški „Penzioni fond kraljevine Jugoslavije“, ki uspešno deluje in je posebno v zadnjem času še agilnejše pričelo poslovati z raztegnitvijo delokroga na vso državo. Pri združenju obrtnikov v Zagrebu, ki ima številno članstvo, je ustanovljena posebna ustanova, ki že uspešno nad leto dni izvaja vse panoge zavarovanja, kakor jih predvideva uredba po obrtnem zakonu. Tem so sledile še mnoge druge prisilne in prostovoljne organizacije, ki so v splošnem vse pokazale ugoden uspeh.

Poleg prednjih pa obstoja tudi pri beograjskem obrtniškem združenju podporni fond obrtništva, ki je bil ustanovljen s sklepom zadnje skupščine,

katerega pravila bo pristojna oblast v kratkem odobrila. Po odobritvi bodo takoj pristopili k vpisu članov in ko jih bo vpisano najmanj 200 z vplačano vpisnino po din 40[—] in po din 1[—] za člansko izkaznico, tedaj bo Združenje sklicalo poseben občni zbor za izvolitev upravnega odbora tega fonda. Namen tega fonda se točno ujema z določili obrtnega zakona oz. predvideno uredbo. Sredstva za doseg te ciljev so predvidena naslednja: 1) Redni letni prispevki obrtniškega združenja; 2) gotovina bivših neprisilnih strokovnih organizacij, katere hrani združenje oziroma sekcije; 3) vpisnina članov; 4) mesečne članarine članov; 5) dohodki od nepremičnin; 6) obresti od gotovine dobičkov in 7) darila in volila. Pravica članov za pomoč pa se doseže naslednje: a) po 4 mesecih neprekinjenega članstva, brezplačen (zdravniški pregled, b) po 10 mesecih pravico do brezplačnih zdravil, c) po 18 mesecih brezplačno zdravljenje v bolnici ali sanatoriju najdalje do 3 mesecev. Podpora onemoglim je predvidena pod pogojem, če so članski prispevki redno plačani: Po 10 letih članstva 200[—] din mesečno, po 15 letih 250[—] din, po 20 letih 300[—], po 25 letih 350[—], po 30 letih 400[—] din. Za primer smrti v rodbini je predvidena podpora za pogreb sledeče: od 2 do 6 let neprekinjenega članstva din 1000[—], od 6 do 10 let din 1200[—], preko 10 let din 1500[—]. Glede na prednja pravila o podpornem fondu beograjskih obrtnikov potom združenja obrtnikov je gotovo v socialnem pogledu poudarjen pravilen temelj. Nesporo pa je, da bo fond omogočen, ker je na področju beograjskega obrtniškega združenja več tisoč obrtnikov. Ker je fond podpora prostovoljna ustanova je interes obrtništva še tem večji, ker čim več bo članov tem večje ugodnosti bodo uživali, kar pa je odvisno od obrtništva

samega. Poleg prednjega pa predvideva združenje v Beogradu tudi dejstvo najbolj siromašnih obrtnikov, ki ne bi zmogli prispevkov, da bo tem s posebnim fondom ter pomočjo javnih ustanov in oblasti pomagalo.

Kakor vidimo so povsod že pričeli obrtniki sami izvajati svojo socialno zakonodajo eni na en, drugi na drug način, vsi pa v zavesti, da je skrajni čas zavarovanje za vse mogoče načine izvesti, kajti če bi z zakonom predvideno zavarovanje že bilo izvedeno, bi kljub težkim prilikam že mnogi mogli uživati koristi obrtniške socialne ureditve. Mi slovenski obrtniki imamo zopet priliko videti, da so mnogo naprednejši tovariši Srbi in Hrvati, kar se tiče lastne zaščite in kar vse zopet izhaja iz globoke obrtniške zavesti, ker le ta je mogla ustvariti to, kar že imajo v pogledu obrtniškega zavarovanja. Skrajni čas je zato, da se tudi pri nas zganemo, za kar so predvsem poklicane vrhovne obrtniške ustanove Zbornica itd. ter Združenja. Sledeč primerom v drugih krajih obrtnišva, moramo tudi slovenskemu obrtniku ustvariti socialno zavarovanje, kar sicer ne bo brez naporov in žrtv, ki pa se bodo vse dobro in uspešno poplačale, za kar nam je jasen dokaz dosednji uspeh takega delovanja v drugih krajih.

Razumljivo je, da bo pri nas težje ustanavljati podpirne fonde ali socialne obrtniške ustanove, pa najsi bo, da bi bila to ena za vso Slovenijo ali drugače razdeljenih več, ker imamo veliko število združenj in bo težko doseči soglasje preje, kakor bo vprašanje reorganizacije združenj izvedeno. Vsekakor ne smemo več čakati v tem pogledu, temveč takoj moramo pričeti z delom za naše obrtniško socialno zavarovanje pa naj si bo, da bo to izvedeno prisilnim ali prostovoljnim putem, pri katerem delu mora Zbornica oz. njen obrtni odsek ter Zavod za pospeševanje obrti začeti ob podpori in soglasju združenj, da bomo tudi slovenski obrtniki ali vsaj tisti, ki smo zavedni ustvarili sebi in svojemu stanu prepotrebno obrtniško zavarovanje, katerega ustanova bo lahko po par letih dela nesporno lahko dokazala pozitivne rezultate in obrtništvu tudi drugače ugodno služila.

† Završnik Alojzij

V nedeljo, dne 3. t. m. je po kratki boleznini preminul znani obrtniški organizator tov. Alojzij Završnik, slikarski mojster iz Rajhenburga, dober, ugleden obrtnik ter bivši tajnik Društva jugoslovanskih obrtnikov, podružnice Rajhenburg. Šele 47 let star se je priljubljeni pokojnik poslovil od obrtnikov-tovarišev ter mnogih prijateljev. Vzrok smrti je mnogo tudi bolezenska kal, ki si jo je nakopal v svetovni vojni. V obrtniških vrstah in stroki se je povsem uveljavil ter je samostojno obrtoval 18 let. Kot napreden v vseh ozirih se je močno tudi uveljavil v obrtniških organizacijah tako v prisilnem združenju, kjer je bil podpredsednik, posebno agilen pa je bil v podružnici Društva jugoslovanskih obrtnikov, v katerem je imela podružnica agilnega tajnika, cel pokret DJO pa močno osebnost.

Tovariša Završnika so ožji znanci in prijatelji spremili v torek, dne 5. t. m. k večnemu počitku v Ljubljani, mnogi pa, ki se žal radi oddaljenosti pa tudi radi drugih zaprek pogreba niso mogli udeležiti, sočustvujejo s preostalo go. soprogo, kateri tudi mi izrekamo naše sožalje.

Tovariš Završnik počivaj mirno v ljubljani slovenski zemlji, spomin na Te in Tvoje delo pa nam bo vedno prijeten v zavesti, da si storil našemu pokretu za osamosvojitve slovenskega obrtnišva, organizaciji DJO in svojemu stanovskemu listu „Obrtnik“ mnogo, za kar Ti bomo hvaležni.

Znižanje obrestne mere za posojila pri Zanatski banki Kraljevine Jugoslavije a. d.

Na predlog upravnega odbora Zanatske banke je g. minister za trgovino in industrijo odobril znižanje obrestne mere za posojila od 1. julija t. l., ki znaša:

- 1) za dolžnike, ki so delničarji Zanatske banke 8% na leto, pod pogojem, da imajo za vsakih din 2000— posojila po eno bančno delnico;
 - 2) za dolžnike, ki niso delničarji Zanatske banke 8½% na leto;
 - 3) za obrtne, produktivne in nabavljalne zadruge 8% na leto;
 - 4) za kreditne zadruge 6½% na leto;
 - 5) za obrtne domove 6% na leto;
 - 6) za posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev 7% na leto.
- (Iz uprave Zanatske banke).

Vsem podružnicam DJO, njih funkcionarjem, članom Osrednjega DJO in ostalemu članstvu, sporočam, da sem prejel ugodno rešitev razsodbe Državnega sveta Kraljevine Jugoslavije v Beogradu kakor je razvidno iz objave na drugem mestu, zadevno razpusta Osrednjega društva jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino in njegovih podružnic.

Ko bodo urejene ostale formalnosti in proučene druge podrobnosti, bom vse prizadete pravočasno informiral o nadaljnjem delovanju društva. Toliko časa

dokler ne prejmete obvestil pa prosim vse tovariše, da blagovolite počakati z vsakim delovanjem.

Lovro Pičman, Ljubljana.

Zapadlost plačilnih nalogov. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja, da zapadejo v plačilo vsi plačilni nalogi, ki so bili te dni dostavljeni delodajalcem. Urad mora brezpogojno varovati likvidnost in poveniti svoje poslovanje. Zato v bodoče ne bo več pošiljal opominov in izvlečkov. Proti zamudnikom bo urad v zakonom roku uvedel po zakonu dopustne izterjalne postopke. Ugovori ne odlašajo plačila.

Razno

I. državna obrtniška razstava v Beogradu.

V sodelovanju z ostalimi obrtniškiimi zbornicami in Zvezami organizira Obrtniška zbornica v Beogradu prvo državno obrtniško razstavo, ki bo v Beogradu v času od 8. do 25. oktobra t. l. Pomen te razstave za obrtnišvo je zelo velik, ker bo imela umetniško-obrtniški značaj in predstavljala izraz moči in vsvarljajih sposobnosti našega obrtnišva. V današnjih časih težko, ko se obrtnišvo v svoji borbi za delo in obstoj srečuje z vse večjimi težočami, ima razstava namen predstavljati eno skupno reklamo za obrtniške izdelke in da doseže zanje to, kar posamezni obrtnik vsled nezadostnih materijelnih sredstev ne more. Razstava pa bo vplivala tudi na razvoj samozavesti in zavesti konzumentov glede na prednost obrtniškega ročnega dela in doprinesla k razčiščenju zablod, ki obstoje ob obrtniški proizvodnji. Po samem načinu je razstava zamišljena, da bo delovala vzgojno na obrtnišvo in doprinesla k racionalizaciji proizvodnje, pri tem ko bo industrija, ki služi potrebam obrtnišva, zainteresirala obrtnike kot kupce. Delo v uglednih obrtniških delavnicah na razstavi, kulturno-zgodovinski del obrtnišva, obrtniški tisk in literaturo, nagradno tekmovanje, strokovne kongrese, modne revije in ostale prireditve v okviru razstave skupno z razstavo del učencev, bo dalo sliko vseh oblik obrtniškega življenja in prikazalo obrtnišvo kot proizvodniški družabni stan, kateri predstavlja faktor, s katerim se mora računati in ki opravičuje svoje zahteve in borbo za boljšo bodočnost ter pravičnejši položaj v naši sredini.

Obrtnice - obrtniki!

Obiščite razstavo obrtnih izdelkov, katero bo priredilo Združenje krojačev in krojačic za srez Radovljico na Jesenicah, v dneh 7., 8., 9. in 10. avgusta 1938.

Pozivamo naročnike za plačilo naročnine. Prosimo vse naročnike naj blagovolijo poravnati naročnino za naš list po položnici štev. 12.986.

V Ljubljani bo pričel poseben inkasant uprave s pooblastilom pobirati naročnino v prihodnjih dneh in prosimo za poravnavo istemu.

Posečajte Dom jugoslovanskih obrtnikov na Govejku!

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije a. d.

Podružnica Ljubljana

Gajeva ulica 6.

Centrala Beograd

Delniška glavica Din 75.000.000

Udeležba države Din 30.000.000

Glavna podružnica
ZAGREB

Podružnica Sarajevo

Podeljuje obrtnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoči račun, posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev, delnic Narodne banke in Privilegirane Agrarne banke.

Sprejema na obrestovanje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun, katere izplačuje brez omejitve. Upravlja imovino in fonde obrtniških ustanov in organizacij. Izvršuje vse ostale bančne posle

Brzjavni naslov: „Zanatska“ Ljubljana

Telefon štev. 20-30

Račun Poštne ban. štev. 14003

Ceneč pomen te razstave, katera je sočasno tudi prva obrtniška prireditelja te vrste pri nas, je Nj. Vis. Knez-namestnik Pavle blagovolil prevzeti pokroviteljstvo razstave, s čimer je dan viden dokaz našemu obrtništvu in obrtniškemu gospodarstvu.

Pogoji za razstavljanje so zelo ugodni. En kvadratni meter v paviljonu stane din 30.—, na odprtem prostoru pa din 15.—. Za siromašne obrtnike je predvideno tudi brezplačno razstavljanje. Posebna ugodnost se nudi obrtnikom glede skupinskega razstavljanja za cele stroke, kar je slučaj pri čevljarjih, krojačih itd. Blago, ki bo razstavljeno bo po zaključku razstave brezplačno vrnjeno razstavljalcem. Poleg tega uživajo razstavljalci oprostitev mestnih taks ob priliki uvoza razstavnih predmetov v Beograd, kakor so tudi razne druge ugodnosti.

Vsa podrobnejša navodila in obvestila daje Obrtniška zbornica v Beogradu, katera vodi priprave za razstavo.

Resolucija Jugoslovanske strokovne Zveze.

V obliki ugotovitev in sklepov je občni zbor Jugoslovanske strokovne Zveze, krščanske strokovne organizacije delavstva, 12. junija 1938 sprejel 12 točk, ki nam jih žal ni mogoče iz tehničnih ozirov objaviti, ki pa so zanimive za vsakogar, ki se udeležuje v katerikoli stanovski organizaciji.

Vsaka točka jasno odreja stališče napram vprašanju, ki so pereč problem kot celota. Objavljamo doslovno 12. točko, ki se glasi:

„Člani svobodne delavske strokovne organizacije morejo v javnem življenju sodelovati le s tako politično stranko, ki je demokratično organizirana in v celoti ter brez pridržka prizna, da imej edini in odločilni vpliv pri vseh delavskih ustanovah le svobodna delavska strokovna organizacija. Ugotavljamo, da je delovno ljudstvo le preveč razbito v svojo lastno škodo po raznih strankah, ki so po svojem delu nasprotne koristim delovnih ljudi. Pozivamo vse slovenske delovne stanovce, da se povežejo v skupnost za dosego demokracije in svobode.“

Soglašamo v osnovnih zahtevah v vseh 12. točkah, posebno pa še v točki 12., ki je tudi program tisočkrat izrečen in večstokrat zapisan, program, ki ga ima pokret Društva jugoslovanskih obrtnikov Dravske banovine, pokret, ki mu je namen, da naj slovenski obrtnik sam odločuje v svojih organizacijah, brez tujega vpliva in vpliva pogubonosnih političnih strank za stanovce.

Ivan Salaj, blagajnik SHO je preminul. V ponedeljek dne 4. t. m. je bil na Zagrebškem pokopališču ob mnogobrojni udeležbi obrtnišva in drugih predstavnikov pokopan kovinarski obrtnik in dolgoletni agilni blagajnik Saveza hrvatskih obrtnikov. S smrtjo tega odličnega hrvatskega obrtniškega delavca zgubi njegov pokret močno osebnost.

Državni kongres združenja obrtnikov v Vinokovih sklicuje neko tamošnje združenje, kakor pa izgleda ni to v soglasju z vodilnimi obrtniškimi organizacijami, ki so vse proti takemu načinu sklicevanja državnih kongresov, ki tudi ne more roditi uspeha.

V Zagrebu bo zgrajena nova podkovska šola. Na Savski cesti bo zgrajena nova stavba podkovske šole, za katero so predvideni stroški 2.500.000 dinarjev.

Ustanova obrtniške pomoči v Zagrebu. 1. julija t. l. je bila obletnica odkar je pri Združenju obrtnikov v Zagrebu ustanovljena edinstvena ustanova za pomoč obrtnikom za slučaj bolezni itd. Obletnico so v udruženju oz. ustanovi tiho proslavili ter ugotovili ugodne rezultate, ki jih je prizadevanje združenja v tem pogledu dokazalo. Ustanova ima 4 rajonske zdravnike v Zagrebu poleg večjega števila zdravnikov-specijalistov za razne bolezni. Ustanova je tudi sklenila ugodne dogovore z bolnicami, klinikami in sanatoriji glede ugodnosti za članstvo. Posebna pogodba pa je sklenjena z lekarniško zbornico glede nabave zdravil. Vsekakor zasluži ustanova za dajanje pomoči članom pri Združenju obrtnikov v Zagrebu posnemanja vreden primer, kako si more obrtništvo samo pomagati za slučaj bolezni, onemoglosti itd.

Tako se uspešno uničuje šušmarstvo! Na prijavo Združenja obrtnikov v Daruvarju je sresko načelstvo v Daruvarju kaznovalo nekega Marko-

vića Rodoljuba, brivskega mojstra iz Dežanovca, ker je kril šušmarje s svojim obrtnim listom, oz. je odstopil obrt nepooblaščenemu obrtniku istotam, na osnovi §§ 395, 399 obrtnega zakona s tem, da mu je za čas enega leta vzelo obrtni list in pravico obratovanja. Obrtni list je moral imenovati izročiti sreskemu načelstvu v Daruvarju v teku 8 dni. — Vsekakor potreben lek, ki ga bi bilo tudi pri nas začeti izvajati.

Obrtniki v Karlovcu za obrtniško zavarovanje. Na občnem zboru Združenja obrtnikov v Karlovcu, ki se je vršil 5. t. m. so sklenili ustanoviti ustanovo socijalnega in pokojninskega zavarovanja. Predvidena so vplačila po 1 din dnevno. V slučaju, da bo najmanj 300 članov, bodo dobili člani pokojnine po 500 din nad 10 let, ter vsakih nadaljnjih 10 let po 250 din več. Ker je zanimanje, ki ga obrtniki za to ustanovo kažejo veliko, bo zadeva sigurno uspela.

Zagrebski obrtniki in davki. V Zagrebu je bil 28. junija t. l. ob mnogobrojni udeležbi v dvorani „Kola“ velik sestanek zagrebskih obrtnikov, na katerem so bili podani referati glede na odmero davka v tekočem letu. Ugotovili so visoke predpise ter je bila po strokovnih referatih in debati sprejeta obširna utemeljena resolucija za pravično odmero davka.

Za nakup vsakovrstne železnine, strojev, orodja za vsako obrt, kakor tudi vsega za stavbe potrebnega materiala: betonskega železa, železnih nosilk, cementa, strešne lepenke, vodovodnih cevi in armatur, štukaturja, železnih peči in štedilnikov s potrebnim priborom za kopalnice in stranišča kot: čučavce za industrijska podjetja, odtočne cevi ter ostale zraven spadajoče armature se Vam priporoča prva domača tvrdka:

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino, vsakovrstnimi stroji in orodjem v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 16, pri največji izbiri v prvovrstni kakovosti in najnižjih konkurenčnih cenah na veliko in drobno.

Dom Ivana in Berte Sotelšek v Zagrebu. Že pred leti je v visoki starosti preminul v Zagrebu znani mizarski obrtnik g. I. Sotelšek, ki je svojo zapuščino 2 hiši itd. zapustil obrtništvu, posebno pa je naročil, naj se iz imovine oz. dohodkov zapuščine podpira siromašne in onemogel mizarske obrtnike. Združenje obrtnikov v Zagrebu, ki s premoženjem upravlja po posebnem kuratoriju, je eno izmed zgradb, ki je bila pritlična, dalo porušiti in zgraditi novo enonadstropno stavbo, katere posvetitev in svečano otvoritev je bila izvršena v nedeljo dne 26. junija t. l. ob številni udeležbi obrtnikov in drugih predstavnikov, ob kateri priliki so imeli v zvezi s tem pomembne govore predsednik združenja g. Fabris, tajnik združenja g. ing. M. Majer in predsednik kuratorija g. Grgić, mizarski mojster.

Palača „Matice hrvatskih obrtnikov“ v Zagrebu pod streho. V soboto 25. junija t. l. je bil likof pri novogradnji „Matice hrvatskih obrtnikov“ v Zagrebu, ker je stavba dosegla krov. Ob tej priliki so predstavniki obrtnišva priredili svečanost v ožjem obsegu, delavstvo pa je bilo pogosčeno.

Plenarna seja Obrtniške zbornice v Zagrebu se je vršila 11. junija t. l. pod vodstvom podpredsednika g. Miloševića. Iz poročil, ki so jih podali funkcionarji, se razvidi uspešno delo te ustanove. Poročano je bilo tudi, da se je s pomočjo Zbornice oz. Zavoda za pospeševanje obrti ter Združenja udeležilo mednarodne obrtniške razstave v Berlinu preko 80 obrtnikov, kar se zelo dobro tudi razvidi iz strokovnih poročil v „Obrtniškem Vjesniku“.

Obrtniška razstava v Zagrebu se je vršila v času od 4. do 12. junija t. l. kot del proslave 30. letnice Saveza hrvatskih obrtnikov. Ta razstava je bila po obsežnosti in kvaliteti ena najboljših, saj so se številni posetniki in odlični gostje zelo povoljno in pohvalno izjavili o razstavljenih predmetih.

Razstava fotografske umetnosti v Solunu. V okvirju XIII. mednarodnega velesejma v Solunu, ki se bo vršil od 11. septembra do 2. oktobra,

bo obenem prirejena tudi mednarodna razstava fotografske umetnosti. Interesenti naj se obrnejo za podrobnejše informacije na: Trgovinski muzej v Beogradu, Miloša Velikog 29.

Udeležba Jugoslavije na mednarodnih sejmih.

Trgovinski muzej v Beogradu obvešča, da se bo naša država letošnje jeseni udeležila s posebnim razstavnim oddelkom naslednjih mednarodnih sejmov: v Smirni od 20. 8. do 20. 9., v Bratislavi od 28. 8. do 4. 9., v Solunu od 11. 9. do 2. 10., in v Bariju od 6. do 21. Sejmov v Smirni in Bratislavi se bo udeležila letos naša država prvič. Sejem v Smirni je velike važnosti za propagando izvoza naših industrijskih izdelkov v Turško, dočim pridejo za razstavo v Bratislavi v poštev: žitarice, živalski proizvodi, sadje, les, rude in dr. Stroške za prevoz vzorcev iz Beograda na sejem in nazaj, kakor tudi vse izdatke, zvezane z razstavo blaga na sejm samem, nosi sejem. Interesenti naj javijo svojo udeležbo čimprej na naslov: Trgovinski muzej zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, Beograd, Miloša Velikega 29.

URADNI ODLOKI IN SPOROČILA

Pristojnost za polaganje mojstrskih izpitov oseb, ki se vračajo z dosluženja vojaškega roka ali iz inozemstva. Na tozadevno postavljeno vprašanje neke obrtniške zbornice je ministrstvo trgovine in industrije pod III. br. 2820 z dne 18. maja t. l. odgovorilo sledeče: „Zakon o obrtih in pravilnik za polaganje mojstrskih izpitov je predpisal, da je ona komisija teritorialno pristojna za polaganje mojstrskega izpita, na katerem področju je kandidat prebil 6 mesecev v zaposlenju v cilju, da bi se zavarovala pravilnost dela in preprečila event. nepravilnost. V slučaju pa, ko bi se kandidati vrnili iz inozemstva ali po dosluženju kadrovskega roka v svoj pristojni kraj, ni zapreke za polaganje mojstrskega izpita pred komisijo, ki je pristojna na teritoriju, na katerem se nahaja njihov domovinski kraj, če izpolnjuje ostale pogoje zakona.“

Dobave in licitacije

Direkcija drž. rudnika v Banja Luki sprejema do dne 21. julija ponudbe za dobavo pisalnega stroja.

V inženjerskem odd. štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani se vrši licitacija za oddajo del za napravo električne instalacije v vojašnici „Vojvode Mišića“ v Ljubljani.

Dne 14. julija se vrši pri Garnizijski upravi v Mariboru licitacija za oddajo del električne instalacije v vojašnici v Mariboru; dne 28. julija za popravilo kopalnice.

Iz uprave. Dolžnost slehernega naročnika je, da ima v redu plačano naročnino. Zato uprava opozarja vse, ki so v zaostanku z naročnino, ali pa tekoče niso plačali, da blagovolijo to nakazati po poštni položnici štev. 12.986. Redno plačana naročnina zagotavlja tudi redno izhajanje lista, kar je vsem gotovo v interes. Zavedajte se, da je naše glasilo svobodno glasilo ter zato še tembolj pričakujemo rednega plačila, točnih nakazil, predplačil in daril za tiskovni sklad. Prosimo upoštevajte!

Naročajte in redno plačujte „Obrtnika“

Tiskali J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani, Odgovoren L. Mikuš.

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam